

Lepo pozdravljeni,

Tokrat se boste lotili novega poglavja. Navodila so še vedno enaka: dobro preberite besedila, pogledajte si filmčke s povezav v oblakih, **v zvezek** prepisite **naslov v rdečem** in odgovore **na zastavljena vprašanja v zeleni barvi**, lastoročno **napišite v zvezek**. Veselo na delo.

GLOBALIZACIJA

https://www.youtube.com/watch?v=SJrnLP_pCZo

Zamislimo si fanta z imenom Peter. Zjutraj obleče kavbojke, narejene iz bombaža, ki so ga pridelali v Kazahstanu. Sešili so jih v Indiji. Nato si naredi napitek iz kakava, ki je bil pridelan v vzhodni Afriki. Posluša radio, izdelan na Filipinih. Prijatelja pokliče s telefonom, izdelanim v Južni Koreji. Na poti v šolo poje banano, pridelano v Ekvadorju. Prijatelj, ki ima rojstni dan, ga po pouku povabi na kosilo v mehiško restavracijo. Popoldne Peter vključi računalnik, ki ga prodaja podjetje iz ZDA, izdelan pa je bil na Kitajskem. Po večerji gleda TV-dnevnik, ki poroča o pandemiji po celem svetu. Napisati mora še spis z naslovom Kaj je globalizacija?. Kaj pomeni ta izraz? Poglejmo si primer iz gospodarstva. Velika mednarodna podjetja zapirajo tovarne v Evropi. Nove tovarne postavljajo na Kitajskem, v Indiji, Bangladešu, Vietnamu ... Podjetja imajo prodajalne po vsem svetu. Še hitreje se prenašajo informacije, moda, glasba, filmi. Vse to dogajanje je globalno. Izraz globalizacija pomeni, da se vse na našem planetu odvija tako, kot da razdalje in državne meje niso ovira za potovanja ljudi, poslovanja podjetij, prenos surovin, izdelkov, storitev, idej, kulture in informacij.

1. S pomočjo prispevka na zgornji povezavi in besedila opredeli pojem globalizacija in opredelitev zapiši v zvezek.
2. Poznamo globalizacijo na različnih področjih. Preberi spodnje opise in za vsakega navedi konkreten primer povezovanja na globalni ravni in ga napiši v zvezek.

Na gospodarskem področju:

globalizacijo spodbujata prosta trgovina in obstoj enotnega svetovnega trga. Dostop do svetovnega trga je revnejšim državam omogočil, da njihova podjetja lahko prodajajo svoje izdelke na trgih razvitih držav; to je nekoč nerazvitim državam omogočilo napredovanje v razvoju. Globalizacija zlasti v razvitih državah spodbuja povečanje števila velikih podjetij, ki imajo proizvodnjo ali ponujajo storitve v več kot eni državi. Surovine kupujejo po vsem svetu in ves svet je trg za njihove izdelke ali storitve. Pravimo jim transnacionalne korporacije.

Na političnem področju:

globalizacija zahteva mednarodno sodelovanje držav in spodbuja njihovo povezovanje v nadnacionalne (mednarodne) organizacije, kot so Organizacija združenih narodov, Evropska unija, Nato, Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (spoznali smo jih na straneh 70-81). Posamezna vlada danes, ko na primer kapital in organizirani kriminal prehajata državne meje, težko sama učinkovito ukrepa ob večjih gospodarskih krizah ali mednarodnem kriminalu, zato je mednarodno sodelovanje pomembno za uspešno delovanje države.

Na kulturnem področju se:

s procesom globalizacije prepletajo kulture in običaji. Pretok blaga, kapitala in ljudi s seboj prinaša tudi pretok navad, običajev in kultur. Pred desetletji so blago, tehnologija in zabavna industrija zahodne kulture prišli tudi na najbolj oddaljena območja; ljudje po vsem svetu so bili in so izpostavljeni zahodnjaškim filmom in oddajam, blagovnim znamkam, popularni glasbi, modi. Danes pa splet omogoča vsem ljudem po svetu, tudi v zahodni družbi, enostaven dostop do vzhodne in drugih nezahodnih kultur.

3. Preglej pretekli dan. Izdelaj poročilo o tem, s katerimi izdelki tujih proizvajalcev si prišel v stik. V poštev pridejo hrana, oblačila, tehnični predmeti, kulturni izdelki (filmi, glasba ...).
4. Preberi spodnje besedilo in v zvezku pojasni, če gre pri globalizaciji za povsem sodoben pojav.

Prvo večje obdobje globalizacije v zgodovini predstavlja antično Rimsko cesarstvo, ki je združevalo takrat večino nam poznane sveta (Evropo, del Azije in severne Afrike). Imelo je enotno oblast in gospodarstvo z enotnimi pravili (rimsko pravo), denarjem in cestnimi povezavami, ki so omogočale pretok blaga, ljudi in informacij.

POSLEDICE GLOBALIZACIJE

Tudi na gospodarstvo ima globalizacija močan vpliv. Podjetja hočejo povečati dobiček, zato se selijo tja, kjer so delavci in surovine najcenejši (zlasti v Aziji) in so jim pogosto kršene človekove pravice. Dobiček velikih mednarodnih (multinacionalnih) podjetij pa je vedno večji. Slaba posledica vsega navedenega je, da se povečujejo razlike med bogatimi in revnimi ter se uničuje okolje. Globalizacija ima tudi dobre strani, saj ne more biti slabo, če se ljudje z različnih koncev sveta na primer drug od drugega učijo in si izmenjujejo znanje, informacije, ideje, izdelke in surovine. Oglejmo si še nekaj dobrih strani:

- Spoznavanje različnih kultur.
- Hitra širitev znanstvenih dosežkov po svetu.
- Umetnost postaja dostopna za vse več ljudi (na primer glasba na svetovnem spletu).
- Izobraževanje je vse bolj dostopno ljudem (izmenjave dijakov, študentov in učiteljev).
- Uporaba interneta omogoča hiter dostop do številnih informacij. Vse več ljudi pozna človekove pravice, prepozna, kdaj so kršene, in zahteva, da se kršitve odpravijo.
- Pozitiven vpliv na gospodarstvo. Na primer slovenska podjetja preprosteje in hitreje kupujejo in prodajajo surovine, izdelke in storitve.

Internet ima dobre in slabe strani. Preprosto lahko pridemo do strani z netočno, zavajajočo, sporno in neprimerno vsebino. Avtorjem sporočil in različnih pozivov se ni treba predstaviti s pravim imenom, zato nekateri širijo po internetu sporne ideje ali pozivajo k nasilnemu vedenju. V nekaterih besedilih na internetu zasledimo sovražno govor, ki krši dostojanstvo ljudi in človekove pravice. Na primer, da moramo neko skupino ljudi sovražiti, ker naj bi bila kriva za vse naše težave. Pošiljanje takšnih in podobnih sporočil je kaznivo.

5. Globalizacija ima veliko dobrih, pa tudi veliko slabih posledic. Za katere od naslednjih stvari meniš, da so dobre ali slabe? Pri vsaki navedbi pojasni svojo odločitev, zakaj se ti zdi določena posledica globalizacije pozitivna ali pa negativna, če si se tako odločil.
 - a. V tvojem kraju ali blizu njega so restavracije s hitro prehrano. To je _____, ker _____
 - b. Mladi ljudje imajo veliko priložnosti za izobraževanje v tujini. To je _____, ker _____

- c. V Sloveniji lahko spoznaš jedi iz drugih dežel (v kitajskih, italijanskih, indijskih in drugih restavracijah). To je _____, ker _____
- d. Velika mednarodna podjetja imajo ogromne dobičke tudi zato, ker zanje skoraj kot sužnji delajo milijoni Kitajcev in Indijcev. To je _____, ker _____
- e. Neko uspešno slovensko podjetje se bo preselilo v sosednjo državo zato, ker bo tam plačevalo nižje davke. To je _____, ker _____
- f. Oblačila, ki jih nosiš, so izdelana v Mjanmaru. Zato so cenejša. To je _____, ker _____
- g. V mnogih deželah so ljudje pozabili na svoje običaje in svojo glasbo; skušajo biti čim bolj podobni ljudem v zahodni Evropi in ZDA. To je _____, ker _____
- h. Razlike med bogatimi in revnimi prebivalci našega planeta so se močno povečale. To je _____, ker _____
- i. Informacija o rezultatu športne tekme je takoj na internetu. To je _____, ker _____

6. Internet nam je lahko pri iskanju informacij v veliko pomoč. Pri čem moramo biti pa še posebej pazljivi pri uporabi interneta?

<https://4d.rtvsl.si/arhiv/osvezilna-fronta/174597602>

<https://www.youtube.com/watch?v=71DL1UXr3h8>

<https://4d.rtvsl.si/arhiv/turbulenca/30591686>

https://www.youtube.com/watch?v=VnLv_IPp7Xg

PRIJETEN TEDEN!